

H. MIHĂESCU

IN MEMORIAM

(1907-1985)

Profesorul H. Mihăescu s-a născut la 7 februarie 1907, în Udeşti, judeţul Suceava, ca fiu al lui Dumitru şi al Domnicăi Mihăescu. A urmat şcoala primară în satul natal, iar cursurile liceale la Suceava. Studiile universitare le-a absolvit la Alma Mater Iassiensis, formându-se ca filolog clasic, în perioada interbelică, sub îndrumarea unor magiştri intraţi în patrimoniul nostru spiritual, ca A. Philippide, I.M. Marinescu, C. Papacostea, I. Iordan, G. Ibrăileanu ş.a. După examenul de licenţă din anul 1931, notat cu „magna cum laude“, a lucrat la Biblioteca Centrală Universitară din Iaşi, dar, în acelaşi an, la recomandarea Consiliului Facultăţii de Litere din Iaşi, a obţinut, din partea statului român, o bursă la Şcoala Română din Roma. Aici, între anii 1931-1933, a făcut temeinice studii de latină populară şi a redactat teza de doctorat cu titlul *La versione latina di Dioscoride. Tradizione monoscritta, critica di testo, cenno linguistico*, susţinută la Iaşi, în 1936, în faţa unei comisii formată din I. Iordan, I.M. Marinescu, P. Nicorescu, C. Papacostea şi O. Tafrali. Teza de doctorat a fost publicată în „Ephemeris Dacoromana“, Roma, 1938. Până la această dată, H. Mihăescu publicase însă lucrări erudite, în „Arhiva“, „Revista clasică“, „Însemnări ieşene“, „Revista critică“, dar, mai ales, în „Buletinul Institutului de filologie română «A. Philippide»“. Aici a publicat, printre alte lucrări, *Il De Podagra di Rufo d'Efeso* (1, 1934), *Latino congeturale, latino volgare* (2, 1935), *Argot latin* (3, 1936), *Beiträge zur „tum"-„tunc"-Partiklen* (4, 1937) ş.a. După absolvirea Seminarului Pedagogic Universitar, în 1935-1936, a fost numit asistent şi, apoi, profesor la Catedra de limbi clasice a Universităţii din Iaşi, pe care a slujit-o cu ştiinţă şi devotament, între anii 1936-1950.

Perioada de activitate la Universitatea din Iaşi este fecundă şi semnificativă pentru personalitatea profesorului H. Mihăescu. Îmbinând armonios lucrările didactice cu cele ştiinţifice, a condus seminarii şi a ţinut cursuri competente, alături de C.I. Balmuş şi Th. Simenschy, iniţiind în limbile clasice numeroase generaţii de studenţi, dintre care unii sunt astăzi oameni de cultură cu renume naţional: V. Arvinte, Al. Andriescu, N.A. Ursu. În domeniul cercetării, a colaborat cu studii docte la reviste din ţară şi din străinătate şi a publicat volume remarcabile, ca *Leucip şi Democrit*, traducere şi studiu introductiv, Iaşi, 1941, *Heraclit din Efes*, traducere şi studiu introductiv, Iaşi, 1941 şi, de asemenea, ediţii bilingve, însoţite de comentarii: Horaţiu, *Arta poetică*, Iaşi, 1943 şi Tacitus, *Dialog despre oratori*, Iaşi, 1946. Ca o încununare a operei sale didactice şi ştiinţifice de la Iaşi, a tipărit *Istoria literaturii latine*, Iaşi, 1947, lucrare de referinţă în filologia clasică

„Philologica Jassyensia", An III, Nr. 1, 2007, p. 289-297

BDD-A833 © 2007 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:36 UTC)

românească. Tot în perioada de lucru ieşeană a studiat, în 1935-1939, la Şcoala Română din Paris, iar în 1943-1945 a ocupat, prin concurs, un post de lector de Limba română la Universitatea din Frankfurt pe Main. Revenit din Germania, în condiţiile vitrege ale războiului, a fost numit, în 1946, şeful catedrei de limbi clasice, în urma pensionării magistrului său I.M. Marinescu.

Profesorul H. Mihăescu, cadru didactic cu convingeri democratice, a fost obligat, însă, pe nedrept, în 1950, să-şi întrerupă cariera universitară. Suportând cu stoicism această perioadă de cumpănă, s-a dedicat exclusiv cercetării ştiinţifice şi literare. A tradus, în colaborare cu E. Camilar, volumul Aristofan, *Teatru*, Bucureşti, 1956. Cooptat în comisia de traducători care funcţiona sub egida Academiei R.S. România, s-a consacrat studierii izvoarelor limbii şi poporului român, redactând versiuni care se vor tipări în *Fontes Historiae Dacoromanae*, Bucureşti, Editura Academiei, vol. I (1964), vol. II (1970). În anul 1957 a fost încadrat la Institutul de Lingvistică din Bucureşti, în anul 1963 a fost numit şef de sector la Institutul de Studii Sud-Est Europene, iar în 1965 a fost ales, pentru meritele sale ştiinţifice, membru corespondent al Academiei R.S. România.

Activitatea acad. H. Mihăescu desfăşurată la Bucureşti constituie o etapă de diversificare a preocupărilor ştiinţifice şi de tipărire a unor opere fundamentale în filologia clasică, literatura bizantină şi filologia română. Acum a publicat volumele *Limba latină în provinciile dunărene ale Imperiului roman*, Bucureşti, Editura Academiei, 1960, şi *Influenţa grecească asupra limbii române până în secolul al XV-lea*, Bucureşti, Editura Academiei, 1966, lucrări care cuprind un tezaur de fapte şi interpretări dând seama de competenţa şi munca impresionantă a acestui învăţat care, alături de Th. Simenschy şi G. Ivănescu, a ridicat la rang internaţional şcoala lingvistică ieşeană întemeiată de A. Philipppide. Tot în această perioadă îşi continuă munca de traducător, tipărind opera scriitorilor bizantini Procopius din Caesarea, *Războiul cu goţii*, Bucureşti, Editura Academiei, 1963, Mauricius, *Arta militară*, Bucureşti, Editura Academiei, 1970, Procopius din Caesarea, *Istoria secretă*, Bucureşti, Editura Academiei9, 1972. Aceste din urmă volume sunt ediţii critice bilingve care continuă, la un nivel superior de erudiţie, experienţa ediţiilor bilingve tipărite, în tinereţe, la Iaşi. Paralel cu aceste volume, a publicat numeroase studii în reviste din ţară şi străinătate şi a reprezentat cu strălucire filologia românească la congrese naţionale şi internaţionale, în ţările balcanice sau în ţările occidentale. Pentru meritele sale ştiinţifice, a fost ales în colectivul de redacţie al revistei „Philologus“ de la Berlin, alături de reputaţi specialişti din Marea Britanie, Franţa, Italia, U.R.S.S. etc. Mărturie elocventă a interesului provocat de H. Mihăescu în lumea ştiinţifică internaţională este, îndeosebi, opera dedicată limbii latine în provinciile dunărene, tipărită în monumentala ediţie, revăzută şi amplificată, cu titlul *La langue latine dans le sud-est de l'Europe*, Bucureşti-Paris, 1979. Această sinteză, cu ecou în toate continentele lumii, releva magistral rolul limbii şi civilizaţiei latine în geneza limbilor şi culturilor balcanice (greacă, albaneză, română, sârbă, bulgară), fără de care nu se poate înţelege civilizaţia milenară în această parte a Europei. Acest tom a fost tradus în limba engleză de Gordon M. Messing, de la Universitatea din Ithaca (New York). Ultima carte tipărită de H. Mihăescu este Teofilact din Simocata, *Istoric bizantin. Domnia împăratului Mauricius* (582-602). A decedat la 28 februarie 1985, în mod neaşteptat, lăsând pe masa de lucru numeroase studii.

BDD-A833 © 2007 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:36 UTC)

Savant de nivel european, cadru didactic universitar eminent, traducător dotat cu harul muzelor, acad. H. Mihăescu a fost şi un om excepţional. Făptura sa măruntă adăpostea o minte înţeleaptă şi un suflet vibrant. În vorba laconică, în comportarea discretă, pe faţa aureolată de lumina blândă a bibliotecilor în altarul cărora a muncit cu perseverenţă şi conştiinţă profesională, puteai simţi bătăile inimii ritmate cu strădania minţii, devotamentul şi încrederea în puterea ştiinţei şi a adevărului, mai presus de destinul nostru individual. Dăruit de natură cu vocaţie ştiinţifică şi literară şi cu o uriaşă putere de muncă, îndrăgostit de ţară şi carte, acad. H. Mihăescu, prin tomurile sale erudite şi prin viaţa sa exemplară, va rămâne unul dintre cei mai străluciţi filologi clasici din istoria culturii româneşti.

HARALAMBIE MIHĂESCU

– LISTA DE LUCRĂRI –

1. *Din morfologia numelor proprii româneşti*, „Arhiva" din Iaşi, 38 (1931), p. 290-294.
2. *Nachträge zu Rufi Ephesii De Podagra*, „Revista clasică", 4-5, (1932-1933), p. 138-143.
3. *Etimologii româneşti („încăleca", „lepădа", „sănătos", „ţîţă", „ţîţînă")*, „Revista critică" din Iaşi, 7 (1938), p. 26-29.
4. *Il De podagra di Rufo d'Efeso*, „Buletinul Institutului de filologie română «Alexandru Philippide»", 1 (1934), p. 19-32.
5. *Latino congeturale, latino volgare*, „Buletinul Institutului de filologie română «Alexandru Philppide»", 2 (1935), p. 13-25.
6. *Argot latin*, „Buletinul Institutului de filologie română «Alexandru Philippide»", 3 (1936), p. 11-28.
7. *Cea mai veche traducere românească a lui Herodot*, „Arhiva" din Iaşi, 43 (1936), p. 105-111.
8. *Beiträge zur Kenntnis der tum-tunc-Partikeln*, „Buletinul Institutului de filologie română «Alexandru Philippide»", 4 (1937), p. 1-51. Recenzii: J. Safarewicz, „Przegled Klasyczny", 4 (1938), p. 79-80; A Berti, „Il Mondo Classico", 9 (1939), p. 138-139.
9. *Latină populară. Pe marginea unei cărţi recente*, „Arhiva" din Iaşi, 44 (1937), p. 52-59.
10. *Despre începuturile sufixului romanic frc „.-ment", it. span.port. „-mente"*, „Buletinul Institutului de filologie română «Alexandru Philippide»", (1938), p. 140-155.
11. *La versions latine di Dioscoride. Tradizione manoscritta, critica di testo, cenno linguistico*, „Ephemeris Dacoromana", 8 (1938), p. 298-348 (comptes rendus: H. Mörland, „Gnomon", 15 (1939), p. 222-224; A. Giusti, „Il Mondo Classico", 1940, p. 27-28).

BDD-A833 © 2007 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:36 UTC)

12. Dioscoride Latino, *De materia medica. Libro primo*, Iaşi, 1938, VIII, 72 p. (comptes rendus: H.E. Sigerist, „American Journal of Philology", 62 (1941), p. 124-125).
13. *Gramaticii latini şi barbarismul*, „Buletinul Institutului de filologie română «Alexandru Philippide»", 6 (1939), p. 77-96.
14. *Seneca critic literar. Ideile sale despre stil*, „Însemnări ieşene", 5 (1940), p. 1-19.
15. Democrit, *Gînduri despre viaţă*, în româneşte de H. Mihăescu, extras din revista „Însemnări ieşene", an V, 1940, nr. 2, 19 p.
16. *Analogie şi anomalie. Cezar şi Cicero*, „Buletinul Institutului de filologie română «Alexandru Philippide»", 7-8 (1940-1941), p. 149-164.
17. *Leucip şi Democrit*. Traducere cu un studiu introductiv. Prefaţă de C. Balmuş, Iaşi, 1941, 151 p.
18. *Operă naturală sau convenţie omenească?*, „Buletinul Institutului de filologie română «Alexandru Philippide»", 9 (1942), 1-19.
19. *Heraclit din Efes*. Traducere cu un studiu introductiv. Prefaţă de C. Balmuş, Iaşi, 1943, 120 p.
20. Horaţiu, *Arta poetică.* Text, traducere, comentariu, Iaşi, 1943, 110 p.
21. *Puncte de vedere asupra lingvisticii latine*, „Buletinul Institutului de filologie română «Alexandru Philippide»", 10 (1943), 91-152.
22. Tacit, *Dialogul despre oratori*. Text, traducere şi introducere, Iaşi, 1946, 114 p.
23. *Istoria literaturii latine*, I. *De la origini pînă la Cicero*, Iaşi, 1948, VIII, 224 p.
24. Heraclit, *Texte alese*. Traducere, Bucureşti, 1950, 55 p.
25. Leucip şi Democrit, *Texte alese*, Traducere, Bucureşti, 1950, 72 p.
26. Epicur, *Texte alese*. Traducere, Bucureşti, 1950, 18 p.
27. *Economia agricolă la Cato*, „Studii şi cercetări de istorie veche", I, 2 (1950), p. 187-207.
28. *O barbarismo, segundo os gramaticos latinos*. Traduzido do romeno de Paiva Boleo e Victor Buescu, Coimbra, 1950, 54 p. (Biblioteca de Linguistica Romanica, 1) (comptes rendus: A. Maniet, „Revue belge de philologie et d'histoire", 30 (1952), p. 873-874).
29. *Economia agricolă la Varro*, „Studii şi cercetări de istorie veche", 4 (1953), p. 525-532.
30. *Cîntecul de muncă la greci şi romani*, „Studii şi cercetări de istorie literară şi folclor", 3 (1954), p. 63-73.
31. Studiu introductiv şi comentariu la: Vergiliu, *Eneida*. În româneşte de D. Murăraşu, Bucureşti, 1956, p. 5-17.
32. Aristofan, *Teatru. Pacea, Păsările, Broaştele*. Introducere şi traducere (în colaborare cu Eusebiu Camilar), Bucureşti, 1956, 318 p.
33. Tacitus, *Opere*, I. Introducere şi traducere, Bucureşti, 1958, p. 1-50.
34. *Scrisoarea lui Auxentius din Durostor, izvor pentru latinitatea balcanică*, în *Omagiu lui Iorgu Iordan*, Bucureşti, 1958, p. 606-610.
35. *Constantin C. Balmuş*, „Analele Academiei Republicii Populare Române", 8 (1958), p. 31-34.
36. *Quelques remarques sur le latin des provinces danubiennes de l'Empire romain*, in *Recueil d'études romanes*, publiée l'occasion du IX-e Congres international de

BDD-A833 © 2007 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:36 UTC)

linguistique romane a Lisabonne du 31 mars au 3 avril 1959, Bucureşti, 1959, p. 145-166.

37. *Economia agricolă la Columella*, „Studii clasice", 1 (1959), p. 91-103.
38. *Agricultori dependenți în antichitate*, în *Omagiu lui Constantin Daicoviciu*, Bucureşti, 1960, p. 401-408.
39. *Limba latină în provinciile dunărene ale Imperiului roman*, Bucureşti, 1950, 332 p., 3 cartes (comptes rendus: A. Dovatur, „Acta antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae", 12 (1962), p. 419-423; I. Iordan, „Beitrage zur romanischen Philologie", 1 (1961), p. 173-174; J. Andre, „Buletin sur la Societe de linguistique de Paris", 56 (1961), p. 95-96; I. Sabrsula, „Casopis pro moderni filologii", 43 (1961), p. 185-186; I. I. Russu, „Cercetări de ligvistică", 6 (1961), p. 209-218; R. Browning, „The Classical Review", 11 (1961), p. 253-255; G.B. Pellegrini, „Cultura Neolatina", 22 (1962), p. 299-300; A. Fridh, „Eranos. Acta Philologica Sueccana", 59 (1961), p. 203-204; B. Nadel, „Kwartalnik Neofilologicz", 8 (1961), p. 103-108; G.M. Messing, „Language", 39 (1963), p. 673-677; A. Vraciu, „Linguistique Balkanique", 4 (1962), p. 147-155; V. Väänänen, „Neuphilologisque Mitteilungen", 62 (1961), p. 227-229; D. Parlangeli, „Paideia", 16 (1961), p. 98-1000; F. Thomas, „Revue des etudes anciennes", 80 (1961), p. 193-195; J. Marouzeau, „Revue des etudes latines", 39 (1960), p. 339; S. Ottescu, „Revue des etudes sud-est europeennes", 1 (1963), p. 197-198; J. Bourciez, „Revue des langues romanes", 75 (1961), p. 278-281; G. Straka, „Revue de linguistique romane", 24 (1960), p. 403-406; A. Ernout, „Revue de philologie", 35 (1961), p. 181-182; W. Rothe, „Romanistisches Jahrbuch", 12 (1961), p. 155-157; P. Benes, „Sbornik Pargi Filosoficke Fakulty Breneske University", 11 (1962), p. 116-119; S. Strati, „Studii şi cercetări ştiințifice" - Filologie - Iaşi, 12 (1961), p. 109-112; V. Karakulakov, „Vestnik Drevnej Istorii", 1962, nr. 1, p. 151-152; E. Lozovan, „Zeitschrift fur romanische Philologie", 77 (1961), p. 271-272.
40. *Cercetările asupra limbii latine în ultimii cincisprezece ani*, „Studii şi cercetări lingvistice", 11 (1961), p. 131-134.
41. Procopius din Caesarea, *Războiul cu goții*, traducere şi introducere, Bucureşti, 1963, 304 p. (comptes rendus: G. Cronț, „Revista de istorie", 17 (1964), p. 1221-1226; A. Dostal, „Byzantinoslavica", 24 (1963), p. 335-336; J. Lucis, „Historiski Zbornik", Zagreb, 17 (1964), p. 514; T. Sauciuc-Săveanu, „Revue des etudes sud-europeennes", 4 (1966), p. 269-271).
42. *Influența grecească asupra limbii române pînă în secolul al XV-lea*, Bucureşti, 1966, 227 p. (compes rendus: A. Garzya, „Le Parole e le Idee", Rivista internazionale di Varia cultura, 9 (1967), p. 98; V. Horejsi, „Byzantinoslavica", 26 (1969), p. 300-301; Z. Mihail, „Mitropolia Moldovei", (1967), p. 315-316; I. Mării, „Cercetări de lingvistică", Cluj, 12 (1967), p. 327-332; E. Stănescu, „Byzantinoslavica", 28 (1967), p. 438-439; V. Polak, „Zeitschrift fur Balkanologie", 6 (1968), p. 198-202).
43. *Les éléments latins de la langue albanaise*, „Revue des études sud-européennes", 4 (1966), p. 5-33, p. 323-353 (comptes rendus: R. Ismaili, „Bota e Re", Fakulteti Filozofik Prishtine, 1970, nr. 25-26, p. 9; E. Sedaj, „Ziva Antika", 24 (1974), p. 384-388).

BDD-A833 © 2007 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:36 UTC)

44. *L'influence byzantino-slave en roumaine au XV-e siècle*, en „Revue roumaine de linguistique, t. XIII(1968), nr. 1, p. 11-27.
45. *Les éléments latins des Tactica-strategica de Maurice-Urbicius et leur echo en neo-grec*, „Revue des études sud-est européennes", 6 (1968), p. 481-498; 7 (1969), p. 155-166, p. 267-280.
46. *Les terms de commandement militaires latins dans le Strategicon de Maurice*, „Revue Roumaine de Linguistique", 14 (1969), p. 261-272,
47. Mauricius, *Arta militară*, ediție critică, traducere şi introducere, Bucureşti, 1970, 423 p. (comptes rendus: R. Anastasi, „Siculorum Gymnasium", 23 (1970), p. 251-253; R. Browning, „The Classical Review", 22 (1972), p. 285-286; M. Cazacu, „Studii. Revistă de istorie", 23 (1970), p. 1049-1051; R. Dostalova-B. Zasterova, „Byzantoslavica", 32 (1971), p. 318-322; N. Edroiu, „Studia Universitatis Babeş Bolyai", series Historica, 16 (1971), p. 127; P.L. Leone, „Le Parole e le Idee", 11 (1969), p. 402-403; A. Leroy-Molinghen, „La tomus", 30 (1971), p. 530; E. Lozovan, „Zeistscrift fur romanische Philologie", 88 (1972), p. 380-381; P.S. Năsturel, „Studost-Forschungen", 30 (1971), p. 527-529; A. Zamboni, „Studii Medievale", 11 (1970), p. 998-1001).
48. *La diffusion de la langue latine dans le sud-est de l'Europe*, „Revue des études sud-est européennes", 9 (1971), p. 497-510, p. 659-676; 10 (1972), p. 83-93; 11 (1973), p. 97-113, p. 227-240, p. 423-441, p. 687-710; 12 (1974), p. 17-32.
49. Procopius, *Istoria secretă*, ediție critică, traducere şi introducere, Bucureşti, 1972, 264 p. (comptes rendus: A. Balotă, „România literară", 5 (1972), nr. 17, p. 13; G. Cronț, „Contemporanul", nr. 32, 1972, p. 8; J. Gouillard, „Revue des études byzantines", 87 (1974), p. 501; F. Paschoud, „Museum Helveticum", 29 (1972), p. 288; I. Toderaşcu, „Anuarul Institutului de Istorie şi Arheologie «A.D. Xenopol»", Iaşi, 10 (1973), p. 485-486.
50. *La lingua latina e la lingua greca nell'Impero Bizantino*, „Atene e Roma", 18 (1973), p. 144-153.
51. *Die lateinische Sprache in Sudesteuropa*, „Zeitschrift fur Balkanologie", 6 (1968), p. 128-136.
52. *In margine alla mia recente edizione critica di Maurizio*, în *Studii in onore di Vittorio De Falco*, Napoli, 1971, p. 523-532.
53. *Prolegomenes à une nouvelle édition de l'histoire secrete de Procope*, în *Studi classici in onore di Quintino Cattaudela*, tome II, Catania, 1972, p. 591-600.
54. *Einleitung zu meiner Maurikios-Ausgabe*, „Byzantina", Thessaloniki, 6 (1974), p. 191-213.
55. *Byzance-foyer du Rayonnement de la culture romaine et de la langue latine dans le sud-est de l'Europa*, „Byzantina", Thessaloniki, 6 (1974), p. 215-226.
56. *L'influence grecque en roumain*, „Aristotelion Panepistimion", Thessalonikis, Epistimoniki epetiris Filosophikis scholis", 14 (1975), p. 9-18.
57. *Torna, torna, torna*, „Byzantina", Thessalokini, 8 (1976), p. 21-35.
58. *Romanitatea în sud-estul Europei*, în „Memoriile secției de ştiințe filologice, literatură şi arte", seria IV, tom 1 (1977-1978), p. 9-14.
59. *Remarques sur les rapports lexicaux albano-roumains*, „Gjurmine Albanologjike", seria Filologjike, 7 (1977), p. 119-126.

BDD-A833 © 2007 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:36 UTC)

60. *Tache Papahagi* (1893-1977), în „Revue des études sud-est européennes", t XV (1977), p. 565-566.
61. *Ioan Şiadbei* (1901-1977), în „Studii şi cercetări lingvistice", XXVIII (1977), p. 469-470.
62. *La langue latine dans le sud-est de l'Europe*, Bucarest-Paris, 1978, VIII, 401 p., 7 cartes (comptes rendus: Jose de Encarnaçâo, „Humanitas. Instituto de estudos classicos Coimbra", 29-30 (1977-1978), p. 320-322; Al. Graur, „România literară", 1979, nr. 17, p. 8; I. Kadriu, „Rilindja", 5.4.1980, p. 13; J. Ludtke, „Gnomon", 52 (1980), p. 57; M.D. Peyfuss, „Osterreicische Osthefte", 22 (1980), p. 90-91; I. Segărceanu, „Romanian News", 1 (1978), nr. 36, p. 10; K. Steinke, „Zeitschrift fur Balkanologie", 15 (1979), p. 231-233).
63. *La litterature byzantine, source de connasissance du latin vulgaire*, „Revue études sud-est européennes", 16 (1978), p. 195-215; 17 (1979), p. 36-60, 359-383.
64. *Influenţă lingvistică occidentală în cultura bizantină*, în „Memoriile secţiei de ştiinţe filologice, literatură şi arte", seria IV, tom II, (1979-1980), p. 11-18.
65. *O culme a muzicii bizantine: Ioan Cucuzel*, în „Memoriile secţiei de ştiinţe filologice, literatură şi arte", seria IV, tom II, (1979-1980), p. 95-103.
66. *Note despre fonetica şi morfologia elementului latinesc din albaneză*, „Studii şi cercetări lingvistice", 31 (1980), p. 307-309.
67. *Proverbul latin„ per-" în limba română*, „Cercetări de lingvistică", 22 (1977), p. 195-198.
68. *Locul elementelor lexicale latine din albaneză în cadrul romanităţii sud-est europene*, în *Semantică şi semiotică*, sub redacţia acad. I. Coteanu şi prof. Lucia Wald, Bucureşti, 1981, p. 216-235.
69. *Les termes byzantins „βιρρον, βιρρος" 'casaque, tunique d'home' et „γουνα" 'fourrure'*, „Revue des études sud-est européennes", 19 (1981), p. 425-432.
70. Colaborare la volumele I (1964), II (1970) şi IV (1982) din *Fontes Historiae Daco-romanae*, Bucarest.
71. Colaborare cu *recenzii* şi *note bibliografice* la următoarele reviste: „Analele Universităţii din Timişoara", „Arhiva din Iaşi", „Buletinul Institutului de Filologie Alexandru Philippide", „Byzantina", „Byzantinoslavica", „Gnomon", „Limba română", „Revista clasică", „Revista critică", „Revue des études sud-est européennes", „Revue Roumaine d'histoire", Revue Roumaine de lingvistique", „Studia Albanica", „Studii şi cercetări de istorie veche", „Studii clasice", „Studii şi cercetări lingvistice", „Zeitschrift fur romanische Philologie".
72. *Zum Begriff „Hut" in den sudoesteuropaischen Sprachen*, în *Serta Slavica in memoriam Aloisii Schmaus*, Gedenoschrift fur Alois Schmaus, München, 1971, p. 499-503.
73. *Die Lage der zwei Weltsprachen (Griechisch und Latein) im Byzantinischen Reich des 7. Jahrhunderts als Merkmal einer Zeitwende*, în *Studien zum 7. Jahrhundert in Byzanz*. Probleme der Herausbildung des Feudalismus, hg. von Helga Kopstein und Friedhelm Winkelmann, Berlin, 1976, p. 95-100.
74. *Trois documents athonites du XIV-e siècle comportant des références à la Valachie*, RESEE, XV (1977), p. 453-462.

BDD-A833 © 2007 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:36 UTC)

75. George G. Murnu, *Rumänische Lehnworter im Neugriechischen*, mit historischen Vorbemerkungen, mit einem Nachtrag herausgegeben von H. Mihăescu, Ed. Acad., Bucureşti, 1977, 105 p.
76. I prestite italiani nell'albanese, „«Zjarri», Rivista di cultura albanese", ano XI (1979), nr. 1-2, p. 26-31.
77. *Vasile Bogrea*, „Memoriile Secţiei de ştiinţe filologice, literatură şi arte", s. 4, vol. 3, (1981), p. 181-186.
78. *Egrem Cabey* (1908-180) en „Revue des études sud-est européennes", tom XIX, 1981, p. 172-173.
79. *Cîntecul nibelungilor şi românii*, „Memoriile Secţiei de filologie, literatură şi arte", p. 191-196.
80. *Pour une nouvelle édition du Traité „Praecepta militaria" du X-e siècle*, „Rivista di studi bizantini e slavi", 2 (1982), p. 315-322, Bologna.
81. *Remarques sur la survivance de la langue latine dans la litterature byzantine et en neogrec*, „Byzantina", 11 (1982), p. 135-140, Salonic.
82. *Linguistique et ethnogenèse des Albanais*, „Studia Albanica", XIX (1982), nr. 2, p. 137-147.
83. *Savantul adevărat este sau are ambiţia de a fi scriitor*. Interviu cu Constantin Călin în revista „Cronica", anul XVII, nr. 17 (847), 23 aprilie 1982, p. 5.
84. *De la limba latină la limba română*, „Analele ştiinţifice ale Universităţii „Al. I. Cuza" Iaşi, serie nouă, secţiunea III. Lingvistică, 28/29 (1982-1983), p. 105-108 (volum omagial G. Ivănescu).
85. *Inscripţiile latine, izvor de cunoaştere a istoriei bizantine*, „Memoriile Secţiei de ştiinţe filologice, literatură şi arte", s. 4, vol. 4 (12-1983), p. 25-38.
86. *Terminologie militare d'origine latine dans la langue roumaine*, în *Scritti linguistici in onore di Giovan Battista Pellegrini*, Pisa, 1983, p. 1357-1362.
87. *Formarea poporului român şi a limbii sale*, „Ateneu", Bacău, XX, nr. 1 (ian. 1983), p. 8.
88. *Continuitatea culturii romane în împărăţia bizantină*, „Ateneu", Bacău, XX, nr. 6 (iunie 1983), p. 13, nr. 7 (iulie 1983), p. 4.
89. *La langue latine dans la sud-est de l'Europe*, în Aufstieg und Niedergang der römischen Welt. Geschichte und Kultur im Spiegel der neueren Forschung., Berlin, 1983, p. 1106-1147.
90. *Un prieten de neuitat*, în volumul *In memoriam Constantini I. Balmuş*, Iaşi, 1984, p. 49-58.
91. Traduceri din strategiştii antici: Eneas Tacticianul, Sextus Iulius Frontinus, Onasandru, Flavius Arrianus, Flavius Vegetius Renatus, în *Pagini din gîndirea militară universală*, Bucureşti, Editura Militară, 1984, vol. I: p. 271-415; vol. II: 1985, p. 1-107.
92. *Continuitatea culturii romane în împărăţi a bizantină*, „Memoriile Secţiei de ştiinţe filologice, literatură şi arte", s. IV, t. 5 (1984), p. 135-143.
93. Teofilact Simocata, *Istoria bizantină*. *Domnia împăratului Mauricius (582-602)*. Traducere, introducere şi indice de H. Mihăescu, Ed. Academiei, Bucureşti, 1985, 210 pp. (Scriptores Byzantini, IX).
94. *L'analise des notes d'origine étrangère, moyen de délimiter les courants de civilisation l'Empire byzantin*, în „Byzantina", 13, Thessaloniki, 185, p. 695-707.

BDD-A833 © 2007 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:36 UTC)

95. *Remarques sur la romanité de sud-est de l'Europe*, în „Zbornic u čast Petru Skoku", Zagreb, 1985, p. 325-330.
96. *Romanitatea din sud-estul Europei*, în „Memoriile Secției de Științe, Filologie, Literatură şi Arte", seria IV, tom VI, 1984, Bucureşti, 1985, p. 125-129.
97. *Prestiti bizantini in albanese*, în „Studi albanologici, balcanici, bizantini e orientali" in onore di Giuseppe Valentini, Firenze, 1986, p. 141-145.
98. *Le Traité sur la Guérilla de l'empereur Nicéphore Phocas*, ediție bilingvă, în Gilbert Dagra, Paris, CNRS, 1986, 396 p.
99. *La romanité dans le sud-est de l'Europe*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 1993, 600 p. + 7 cartes.

În manuscris:

1. *Poporul român văzut de Bizanț* (circa 700 p. dactilografiate; 80 redactate).
2. Ediții critice însoțite de traduceri în limba română a autorilor bizantini Nicetas Choniates şi Kekaumenos.

In memoriam H. Mihăescu

H. Mihăescu a été professeur à la chaire de langues classiques de l'Université «Al.I. Cuza», de Iaşi, entre 1931 et 1950. En 1931-1933, il a obtenu une bourse à l'École Roumaine de Rome, où il a fait des solides études de latin populaire et où il a rédigé sa thèse de doctorat, *La versione latina di Dioscoride. Tradizione monoscritta, critica di testo, cenno linguistico*, soutenue à Iaşi, en 1936. À partir de 1957, il travaille à l'Institut de Linguistique de Bucarest, en 1963 il est désigné chef de secteur à l'Institut d'Études Sud-Est Européennes, et en 1965 il est élu membre correspondent de l'Académie Roumaine : voilà les étapes de l'évolution de cet illustre professeur, dont le portrait peut être complété par sa cooptation dans le collège rédactionnel de la revue « Philologus » de Berlin et par l'élaboration de la monumentale édition *La langue latine dans le sud-est de l'Europe*, Bucarest-Paris, 1979.

Traian DIACONESCU
Universitatea „Aexandru Ioan Cuza", Iaşi
România

BDD-A833 © 2007 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:36 UTC)

BDD-A833 © 2007 Institutul de Filologie Română „A. Philippide”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 08:52:36 UTC)